

ідея інформаційно-культурного простору фокусувалася на утвердженні князівської влади, величі Київської Русі, визначення за нею рівноправного місця у тогочасному світі.

Об'єднуючою ідеєю інтелектуалів середньовічної доби стала ідея приналежності до руської землі, її єдності на православних засадах, що згодом пройде червоною ниткою через устремління еліти литовсько-польського періоду, увиразниться у козацьку добу. Аналіз писемної пам'ятки періоду Київської Русі засвідчує присутність ідеї легітимації влади провідної верстви. Прикметною особливістю середньовічних знань була їх релігійна спрямованість, що конкретизувало вплив церкви на суспільно-політичні реалії, моральні та ідейні устої суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Павленко Ю. Цивілізаційна природа України та глобальні протиріччя сучасного світу /Давньоруське любомудріє: Тексти і контексти / Нац. ун-т «Києво-Могилянська акад.»; Упор.: О. Вдовина, Ю. Завгородній. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – С. 357-374.
2. Іларіон Київський. Слово про Закон і Благодать/ Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у десяти томах /редкол.: І.М. Дзюба та ін. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008. – Т.І. Києворуська держава: суспільно-політична і художня спадщина доби Середньовіччя (X-XIII ст.)/ упорядкув., передм. та прим. О. Сліпушко. – 2009. – С.114-134.

Коваль О. М.

к.ю.н., доцент, Київський
національний університет технології та дизайну

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ: (СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ)

Проблеми правового забезпечення інформаційної безпеки при побудові інформаційного суспільства в Україні, вдосконалення та систематизації інформаційного законодавства пов'язані з системним аналізом питань співвідношення інформаційного законодавства та законодавства у сфері забезпечення інформаційної безпеки.

Інформація та її рух вічні, а технічні і програмні зв'язку, телекомунікаційні та інші засоби виникли і розвиваються як забезпечують і підвищують ефективність обробки, перетворення і передачі інформації саме в XXI сторіччі.

Розуміючи дедалі зростаючу роль і місце інформації в житті особистості, суспільства і держави, світове співтовариство 10 грудня 1948 р. прийняло загальну декларацію прав людини (затверджену і проголошену Генеральною Асамблеєю ООН), в якій були введені правові механізми, щоб забезпечити гарантії прав і свобод людини і громадянина, в тому числі інформаційні права і свободи [1, с. 45].

Було б правильним стверджувати, що саме з даних норм і виростає інформаційне право як самостійна правова галузь. А сформований і діє нині (як в Україні, так і за кордоном) значний за обсягом масив актів інформаційного законодавства - один з основних джерел цього права - підтверджує дану позицію. У Загальній декларації прав людини, затвердженій Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 г. [2, с. 3], поряд з іншими були проголошені і інформаційні права і свободи індивіда.

Конвенція Ради Європи про захист прав і основних свобод людини, прийнята в Римі 4 листопада 1950р., і Окінавська Хартія Глобального інформаційного суспільства вони розвивають положення, що закріплюють інформаційні права і свободи [3, с. 2; 4, с. 7].

У законодавчому полі зарубіжних країн також активно формується і розвивається інформаційне право як нова галузь. Найчастіше вона позначається як Information Law, або Law, Relating to Information.

На наш погляд, інформаційне право - це система соціальних норм і суспільних відносин, що охороняються державою, що виникають в інформаційній сфері.

Основним предметом правового регулювання інформаційного права виступають інформаційні відносини, що виникають при здійсненні інформаційних процесів - створення, збору, обробки, зберігання, пошуку, передачі, поширення і використання даних.

Основними критеріями, які виступають фундаментом для формування цієї нової галузі - інформаційне право - є такі: 1) наявність реальних суспільних відносин інформаційного напрямку, що потребують правового регулювання; 2) накопичення певного комплексного і щодо відокремленого в системі законодавства масиву нормативно-правових актів, що регламентують інформаційні відносини; 3) єдність об'єкта правового впливу - права на інформацію; 4) формування в сфері інформаційного законодавства окремих груп норм - інститутів і підгалузей, що регулюють кілька відокремлених суспільних відносин в межах інформаційного права.

Сьогодні стан українського інформаційного суспільства потребує у динамічному розвитку правової системи, виявленні відповідних доктринальних положень і комплексної організації правового забезпечення інформаційної сфери. В юриспруденції неодноразово робилися спроби переосмислення закономірностей інформаційних систем.

Поява нових інформаційних технологій підвищили рівні захисту інформації та викликали необхідність в тому, щоб ефективність захисту інформації росла разом зі складністю архітектури зберігання даних. Загроза захисту інформації зробила засоби забезпечення інформаційної безпеки однією з обов'язкових характеристик інформаційної системи та предметом наукового інтересу інформаційного права.

На сьогоднішній день існує широке коло систем зберігання і обробки інформації, де в процесі їх проектування фактор інформаційної безпеки зберігання конфіденціальної інформації має особливе значення. До таких інформаційних систем можна віднести, наприклад, банківські або юридичні системи безпечного документообігу.

Питання захисту інформації в інформаційних системах вирішуються для того, щоб ізолювати нормально функціонуючу інформаційну систему від несанкціонованих дій.

Завдання захисту інформації та захисту інформації від комп'ютерних вірусів полягає в тому, щоб ускладнити або зробити неможливим проникнення, як вірусів, так і хакера до секретних даних, заради чого зломщики в своїх протиправних діях шукають найбільш достовірне джерело секретних даних.

Існують документи щодо захисту інформації, вони безперервно доповнюються і удосконалюються.

Моделі захисту інформації зафіксовані у ДСТУ 3396.0-96 «Захист інформації», який містить нормативно-правові акти і морально-етичні заходи захисту інформації, і протидії атакам ззовні.

Правові основи захисту інформації - можна виділити до 4 рівнів правового забезпечення інформаційної безпеки. Перший рівень правової охорони інформації та захисту складається з міжнародних договорів про захист інформації. На другому рівні - підзаконні акти: укази Президента і постанови Уряду, листи Вищого Арбітражного Суду і постанови Пленумів судів. До третього рівня відносяться діючі норми ДСТУ. Четвертий рівень стандарту інформаційної безпеки, формують локальні нормативні акти, інструкції, положення і методи інформаційної безпеки і документація по комплексному правовому захисту інформації

Наразі існує проблема загальної теоретичної основи наукових досліджень, спрямованих на правову організацію суспільних відносин в інформаційній сфері. На наше глибоке переконання, інформаційне право активно розвивається, як самостійна галузь права, за якою майбутнє.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Погорілко В. Загальна декларація прав людини – одна з найважливіших загальнолюдських цінностей ХХ століття / В. Погорілко // Право України. – 1999. – № 4. – С. 7–9.
2. Всеобщая декларация прав человека: прин. 10.12.1948 г. ГА ООН // Рос. газ. – 1995. – Т. 11. – С. 10–17.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 4.XI.1950) // Голос України. – 2001. – № 3 (2503). – С. 6–8.
4. Окінавська Хартія Глобального інформаційного суспільства // Дипломат. вісн. – 2000. – № 8. – С. 51–56.
5. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи: підруч. / О. А. Баранов. – К.: Софт Прес, 2005. – 316 с.
6. Бачило И. Л. Информационное право. Роль и место в системе права Российской Федерации / И. Л. Бачило // Гос-во и право. – 2001. – № 2. – С. 14.
7. Вступ до інформаційної культури та інформаційного права: кол. моногр. / за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного. – Ужгород: Вид-во ІВА, 2003. – 240 с.